

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

17 січня 2013 року № 3 (478)

СЕМАФОРИ ДЕРЖАВНОСТІ

РІЗДВЯНИЙ СІЧЕНЬ у вісімнадцятім ПОЧАВ...

вустами Президента Михайла Грушевського виголошувати найважливіші документи української історії XX століття. Який був першим з них? Безперечно – IV Універсал, яким 95 років тому було проголошено суверенітет Української Народної Республіки. Адже суверенність, як знаємо, – це перший необхідний складник державності.

Чому цей документ найважливіший? Передусім, з історичної причини. Від давніх часів українці прагнули повного самовиявлення у власній державі. Про різні державні формації на території України відомо ще з часів киммерійської держави, що постала на наших теренах з початку першого тисячоліття перед Христом. Босфорська держава VI–I століть перед Христом була українсько-гелленістичною державою. Згодом від IV до VII століть по Христі існувала українська антська держава, що її наслідувала княжа держава Руси-України з IX століття і проіснувала до половини XIV століття. Невдовзі по її упадку українське козацтво відновило боротьбу за власну державу, що успішно завершилася під проводом Богдана Хмельницького в 1648 р. Формально ця держава існувала до 1764 року, хоч останній прояв суверенності московські агресори знищили щойно у 1775 році, коли була зруйнована Запорізька Січ.

Відновлення національної держави передбачив Тарас Шевченко в гаслах, що "В своїй хаті своя правда, і сила, і воля" та "Борітеся – поборете". На могилі Кобзаря 1891 року четверо харківських студентів, засновників "Братства Тарасівців", дали клятву боротися за національне визволення України. Ідею суверенної України розвивав у статтях "Україні ірридента" (1895), "Поза межами можливого" (1900) Іван Франко.

Виступаючи у Харкові та Полтаві на початку XX століття, Микола Міхновський заявляв: "...навпаки логіці подій ми виписали на своєму прапорі: "Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від гір Карпатських аж по Кав-

казькі" ("Самостійна Україна" 1900). А в 1913 році на II Всеукраїнському Студентському Зборі Дмитро Донцов твердив: "Коли наша нація чує в собі силу й волю до життя, коли вона почуває в собі організаційний талан, котрий вона так блискуче колись виявляла; коли вона не хоче добровільно замкнутися в тій труні, яку для неї готують російські млатотурки – одним виходом для неї мусіла б бути програма не автономізму, лише політичного сепаратизму".

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

Закінчення на 2-й стор.

СВЯТКОВЕ

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ, ЯК ЙОРДАНСЬКА ВОДА

"Ой, радуйся, земле!" – співаєть-ся в прадавній народній колядці. Радуйся, бо прийдуть до тебе три празники в гості – три найвеличніші свята, які вінчають зимовий цикл, який починається ще на початку грудня. І третім празником є святе Водохреще. Він встановлений на відзнаку Христового хрещення, яке прийняв від Іоанна. А саме свято сповнене глибокого філософського і повчального змісту. Головний принцип, закладений у ньому – заохочувати інших до праведних учинків власним прикладом – адже "хотів Христос хреститися, бо хотів сам сповнити те, чого сповнення приказував". Приймаючи Хрещення від Іоанна, Христос тим самим виявляв свої наміри й надалі звертатися за допомогою до людей. Згідно зі Св. Писанням, він шукатиме тієї допомоги не лише в Іоанна, Апостолів, Симона Киринейського й Апостольських наступників, але й у простих людей, без доброї волі яких усвідомлюватиме неможливість втілення свого вчення.

Народна традиція святкування Водохрещя від початку до кінця пронизана магією. Вже саме число 30 (а Христос прийняв хрещення саме в такому віці) є результатом множення двох чисел (десять і три) і розцінюється як знак дотримання Десяти заповідей Божих і віри в Пресвяту Трійцю.

Згідно з християнськими поняттями, у часі хрещення Христа Іоанном в Йордані "води освятилися ество" – тобто завдяки тому, що Христос тло торкнулося води в ріці, освятилася не лише конкретно ця ріка, але й елемент води в цілому, а саме – "усяка вода в усіх ріках, і в морю, й у джерелах, і в хмарах, і ставах ...".

Відповідно такого ж значення набуває занурювання на Водохреще хреста у воду. Цей акт народна традиція обставляє особливо урочисто. Після ранкового Богослужіння на Водохреще відбувається народний хід на ріку чи інше водоймище. Люди, які беруть участь у процесії, несуть із собою посуд для води. Юнаки, за давнім звичаєм, несуть ще й голубів, яких випускають з рук під час водосвяття. Цей звичай народився під впливом того, що згідно із християнським ученням, у Хрещенні Христа проявилася Пресвята Трійця: "Ісус був хрещений в людській природі, Дух Святий сховався у вигляді голуба, а голос Отця небесного давав свідectво Єдинородному його Синові".

Закінчення на 6-й стор.

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

ЛЬВІВЩИНА ВШАНОВУЄ ПРОВІДНИКА ОУН

Львівщина гідно відзначила 104-ті роковини від дня народження Провідника української нації Степана Бандери. В кожному районному центрі чи у невеличкому містечку відбулися урочисті заходи.

У місті Кам'янка-Бузька членство районної організації КУНУ вшанувало Провідника покладанням квітів до його пам'ятника. У заході взяв участь заступник голови Конгресу Українських Націоналістів Роман Дідусь. Друг Роман у своєму виступі наголосив, що, допоки з Божої волі живе нація, націоналізм є і буде невід'ємною складовою її культури, буття і розвитку.

"Ми сьогодні повинні поборювати усі спроби проросійських, а також і ліберально-космополітичних сил, які представлені у чинному українському уряді, вихолостити націоналізм із життя українців. Ми маємо змагати за утвердження засад, на яких наголошував Степан Бандера у своїх працях. Лише у такий спосіб зможемо здійснити національну рево-

люцію, про яку мріяв Провідник ОУН", – зазначив Роман Дідусь.

Урочисто і величаво відбулися заходи у містечку Великі Мости, що на Сокальщині. Святкова колона молодих націоналістів під стягами державними і червоно-чорними пройшла вулицями міста з гаслами "Степан Бандера – наш герой!", "Україна понад усе!", "Слава Україні – Героям слава!".

Біля пам'ятника Провідникові ОУН відбулось віче, у якому взяли участь представники КУНУ. Роман Дідусь разом з друзями-націоналістами поклав вінок від імені Головного Проводу Конгресу. У своєму виступі на вічі він наголосив на неабиякому значенні постаті Степана Бандери для формування українства у велику світову Націю.

"У різні роки нас, українців, називали іменами історичних постатей, які стави-

ли питання державності України. Ми були мазепинцями, були петлюрівцями. А сьогодні нас кличуть бандерівцями – і особисто для мене це звучить гордо. Степан Бандера є символом нації, без якого неможливо вибратися із "татарського потопу", – сказав Роман Дідусь.

"На жаль, поки що лише близько 22 відсотків українців чітко розуміють значення бандерівського руху. Отже, велика просвітницька робота ще чекає на націоналістів у дні прийдешнього", – наголосив заступник Голови Конгресу Українських Націоналістів.

Прес-служба КУНУ

Дорогі читачі! Триває передплата на газету "Нація і держава" на 2013 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2013 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: на 1 місяць – 7,01 грн., на 3 місяці – 21,03 грн., на 6 місяців – 42,06 грн., на рік – 84,12 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ЮВІЛЯРИ

СКОРО БУДЕ 60

нашому побратиму
Іванові Слабеньку!

19 січня заступникові
голови Київської міської
організації Конгресу, го-
лови Деснянської у місті
Києві районної органі-
зації Іванові Слабеньку
виповнюється 60 років!

А нещодавно у друга Івана був ще один ювілей – 20 років членства в Конгресі. Провід столічної організації КУНу щиро вітає нашого побратима зі славними ювілеями. Зичимо невичерпної енергії, любові рідних та друзів.

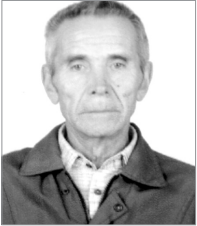
*Зроби Вам і води!
Сьогодні рівно 60
В житті вашиім минає,
А скільки їх ще на шляху –
Про те ніхто не знає.
Хай буде їх на менше ста,
Нехай шлях буде чистим,
А все життя наче кришталю –
Ніжним, прекрасним, світлим!*

Провід КМО КУНу

Василеві Цапику – 80.
Вітаємо!

14 січня 2013 року відзна-
чив своє 80-річчя наш по-
братим, патріот України Ва-
силь Цапик.

Сільський хлопчина з
Тернопільщини досить рано
став на шлях боротьби за
українську державність.

Народжений в національно свідомій се-
лянській родині в с. Сороцько Тербовлянсько-
го району, він 1948 року став членом підпільної
молодіжної Організації Українських
Націоналістів.

9 березня 1953 року був заарештований і за-
суджений за ст. 54– Іа, 54 –ІІ (груповий злочин)
КК УССР Військовим трибуналом МВС Львів-
ського округу. Присуд був суворий: 25 років
позбавлення волі з 5-річним позбавленням гро-
мадянських прав і забороною проживання в
Україні після звільнення протягом 10 років.
Покарання відбував у с. Інта Комі АССР.
Звільнений 10 травня 1956 року під час хру-
щовської відлиги.

З початком новітнього національно-виз-
вольного руху 90-х років ХХ століття активно
включився в боротьбу за незалежність Украї-
ни. З 1991 року – член товариства "Просвіта".
З 1992 року – член Конгресу Українських
Націоналістів, член Всеукраїнського братства
ОУН-УПА.

Василь Цапик завжди був і є активним учас-
ником всіх громадсько-політичних масових за-
ходів, виборчих процесів, був учасником
Майдану-2004. Очолює міську організацію То-
вариства політв'язнів і репресованих м. Ново-
московськ Дніпропетровської області. Як за-
ступник голови Дніпропетровського обласного
братства ОУН-УПА Василь Цапик виконував
багато доручень голови сл.п. С.Андрушківа, а у
зв'язку з хворобою останнього, представляв
обласне братство на засіданнях Булави в м.
Львів. Усю свою енергію і душевний запал він
вкладає в боротьбу за розбудову Української
Самостійної Соборної Держави.

Завжди енергійний, цілеспрямований, рішучий,
відповідальний, надійний товариш і без-
компромісний борець – таким ми його знаємо і
шануємо.

З роси і води Вам, вельмишановний Василю
Миколайовичу!

Многая літа!

Дніпропетровська обласна організація
Конгресу Українських Націоналістів,
Дніпропетровське обласне братство ОУН-УПА

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ

СЕМАФОРИ ДЕРЖАВНОСТІ

Державницькі ідеї українців ре-
алізувались під час Першої світової
війни. Українську суверенну державу
відновила Українська Центральна Ра-
да 22 січня 1918 року. В її Четвертому
Універсалі читаємо: "Віднині Укра-
їнська Народна Республіка стає само-
стійною, від нікого незалежною, віль-
ною, суверенною Державою Укра-
їнського Народу".

А 1 листопада подібні слова пролу-
нали у Прокламації УНРади у Львові:
"Волею українського народу утвори-
лася на українських землях колишньої
австро-угорської імперії Українська
Держава. По кількох місяцях ці дві
держави з'єдналися в одну Соборну
Українську Державу".

Коли ж ця держава була знищена
ворогами, в Україні діяв національно-
визвольний рух, очолений головним
отаманом Симоном Петлюрою,
Сергієм Єфремовим, Євгеном Коно-
вальцем. У березні 1939 року під про-
водом о.Августина Волошина постала
українська держава на Закарпатті.
І потім Українська Самостійна Со-
борна Держава була відновлена Ак-
том 30 червня 1941 року під голову-
ванням Ярослава Стецька. " Нація не
може мати порожнечі", – говориться у
зверненні Проводу ОУН до сорокової
річниці УГВР. " Українська Держав-
ність відновлена 30 червня 1941 року
не є заперечення чи применшення
епохи УНР. Але й у 1918 роках було не
творення, але відновлення української
державності, бо українська нація дер-
жавна, яка історією сягає ще перед-
християнської ери".

Кожне нове відновлення держав-
ності хай на короткий період часу зба-
гачувало державницькі традиції нації.
За УССД змагались ОУН і УПА в со-
рокових роках під проводом Степана
Бандери і генерала Романа Шухевича-
Чупринки. Від 1944 по 1952 рік діяв під-
пільний національний уряд України –
Українська Головна Визвольна Рада. За
ідею УССД вибухали в 50-х роках мо-
гутні повстання і страйки українських
політв'язнів у російських концтаборах.

Після них у 60-х роках до боротьби
за неї підіймали нове покоління, на-
зване пізніше шістдесятниками.
Спільно з націоналістичним підпіллям
покоління Василя Стуса, В'ячеслава
Чорновола, Євгена Сверстюка у

Закінчення. Початок на 1-й стор.

СВЯТКОВЕ

ПОВСТАНСЬКА
КОЛЯДА

Різдво у селах Західної України у
40–50-х роках ХХ століття було особ-
ливим. Тут радість від народження
Спасителя світу перепліталась з бо-
лем втрати синів, батьків, братів і сес-
тер, які, узявши в руки зброю, йшли
визволяти українську землю від
різних окупантів. Більшість із них так
і не повернулися у рідні домівки, по-
клавши свої голови за Україну.

Відтворити різдвяну атмосферу
часів визвольних змагань, вирішили
активісти Конгресу Українських На-
ціоналістів с.Суховоля Городоцького

60–80-ті роки дало цінні твори дер-
жавницько-національної думки. І ці
ідеї суверенної і соборної української
державності знайшли своє втілення в
Акті проголошення української неза-
лежності 24 серпня 1991 року.

Але чи змаг за ідеї УССД завер-
шився із проголошенням української
Незалежності, якщо розглядати її під
кутом зору українських вартостей і
якостей, самоусвідомлення національ-
ного українського "Я" в різних відно-
шеннях життя?

Більш ніж актуально для кожного
націоналіста звучить сьогодні аналіз
ситуації в Україні та політичні наста-
нови Провідника ОУН Ярослава
Стецька з його статті " Огляд стано-
вища в Україні і світі та наші найб-
лижчі завдання", написаній у 1983
році, за три роки до смерті. Цитуючи
уривки з цієї статті, пригадаймо, що у
ці дні на Водохреща відзначаємо 101-
шу річницю з дня народження нашого
Провідника.

"...Большевизм накидає російсь-
кий зміст життя (включно з метафізи-
кою) окупованій нації. Це суцільне яр-
мо нівеляції уярмленої нації з нама-
ганням перетворити її у советський, у
російський супернарод з його уявлен-
ням і змістом життя. (...)

Наша революція багато більше
скомплікована й має безліч більше
фронтів: бо російська окупація – це су-
купність засобів, які весь комплекс
життєвих інститутів даної нації лікві-
дує, а накидає свої більшовицькі, тоб-
то російсько-комуністичні, колекти-
вістичні, етатистичні, атеїстичні, анти-
індивідуалістичні, антинаціональні,
включно з іншим правосуддям, право-
порядком, в основі якого лежить
брехня, обман, облуда як система. То-
му не припадково вимога: постійно го-
ворити правду – є вимогою, одним із
цікавих елементів боротьби.

Московське уявлення права, чи
соцреалізм, уніфіковане багатонаціо-
нальне суспільство під диктат одної
формули: большевизм вимагає іншої
концепції революції, як усі національ-
но-визвольні революції досі.

Ніколи революції не буде вдачо-
ною, коли вона матиме обмежені цілі,
приховані цілі, а не ясні і захоплюючі
народ!

Революційний удар структур про-
тиставних змістом-метою-тотальним
уявленням змісту життя – є суттєвим
первнем нашого революційного про-

цесу. Воююче безбожництво й цезаро-
папістське православ'я, що служить
імперіалізму проти теїзму й рідного
християнства, соцреалізм проти не ли-
ше свободи творчості, але намагання
зняти питоменні властивості рідної
культури усіх її виявів, інститут приват-
ної власності проти колективістичного
рабства і т.п. – з усвідомленням, що без
УССД неможливо здійснити повноцін-
ного образу й уявлення життя власної
нації – це монументальний революцій-
ний процес, що проходить як наслідок
нашого ідейно-політичного бою пер-
шої фази, базованого на грандіозних
традиціях крові ОУН-УПА.

Друга фаза мусить характеризувати-
ся наполегливішими намаганнями
проводити структурну революцію
усіх ділянок життя. (...) Бій русифіка-
ції як одне з бойових гасел нашої ре-
волюційної боротьби, що його так
сильно наголосив Олексій Тихий у
своєму есе "Роздуми", за що отримав
15-річний присуд – це бій не лише на
мовному полі, але це бій на усіх ділян-
ках життя. Бо большевизація рівня-
ється русифікації суцільного життя в
сенсі російського way of life. (...)

Деякі корисні гасла є доцільно
включити у наш комплекс конкрет-
них гасел:

– Уживати тільки рідної мови на
рідній землі і цим скріпити себе та свій
народ.

– Не посилати дітей до дитячих
садків і шкіл з російською мовою на-
вчання, домагатися шкіл і дошкільних
закладів з рідною мовою навчання
або вчити дітей самим.

– Розмовляти рідною мовою не
тільки в родинному колі, але й на
праці, на суспільній роботі, на вулиці...

– Відмовлятися від роботи в уста-
новах, навчальних закладах, суспіль-
них організаціях, де зневажають ук-
раїнську мову, традиції народу, права
людини.

– Не виїжджати на роботи за межі
України.

– Обстоювати своє право, право
інших людей, свободу, честь, гідність;
обстоювати суверенітет України.

...Я думаю, що в цій страшній
паніці перед атомною війною треба
привернути увагу світу до інших аль-
тернативних сил, до ахілесової п'яти
імперії, зокрема ж до духовних варто-
стей, до Божого Провидіння, що ке-
рує світом, до дії у напрямі здійснення
абсолютного права нації на дер-
жавність, за справедливість, за поша-
ну до гідності Людини".

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

р-ну, що на Львівщині. Одягнувши од-
нострої УПА, взявши у руки зброю і
різдвяну зірку, вирушили з віншуван-
нями, що чергувалися з сумними ко-
лядками 50-х років, привітати з
Різдвом своїх побратимів та ветеранів
УПА, що мешкають у Суховолі. У ба-

гатьох старших людей, що
пам'ятали ті далекі різдвяні
дні, бриніли сльози на очах,
коли лунала колядка "Сум-
ний святий вечір".

Повстанська різдвяна
коляда повинна стати для
нас, як і раніше, тією си-
лою, що допоможе перебо-
роти всі труднощі у побу-
дові Української Соборної
Самостійної Держави. Від
усієї душі бажаємо укра-
їнським родинам, аби різд-
вяні та йорданські колядки-

щедрівки дарували нам усім щастя,
здоров'я, любов і злагоду.
Христос рождається!

Слава Україні!

Любомир МІКЛУШ,
голова осередку КУНу с.Суховоля
Фото Руслани Ковалик

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93

Київ	Шепеток Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценю Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43

Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернівці	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

❗ МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

Мирослав СИМЧИЧ: ДЕРЖАВУ ЛЕГШЕ ЗДОБУТИ, НІЖ УТРИМАТИ

Легендарному сотенному УПА Мирославу Симчичу виповнилося 90 літ. Конгрес Українських Націоналістів сердечно вітає ювілара, зичить міцного здоров'я та довгих років життя, щастя та добра на многії і благії літа.

Мирослав Симчич народився 5 січня 1923 р. у Нижньому Березові Коломийського повіту. 1941 року вступив до юнацької сітки ОУН. Перед закінченням Коломийського архітектурного технікуму восени 1943 року направлений у перший курінь УНС (Українська народна самооборона) в Космач, де служив кулеметником. Згодом закінчив старшинську школу. З осені 1944-го – сотник новоствореної Березівської сотні. Найуспішнішим боєм сотенного Симчича став бій під Космачем перед Різдвом 1945-го, де Березівська сотня разом із сотнею "Гонти" оточила і за дві з половиною години розгромила батальйон НКВС. Було знищено 405 солдатів та офіцерів НКВС разом із командиром дивізії генерал-майором Ніколаєм Дергачовим.

Напередодні Святвечора ми попросили поділитися спогадами про те, як святкували Різдво вояки УПА, її легендарного сотенного Мирослава Симчича з Коломиї.

– Вояки УПА були всі віруючими християнами – у нас не було невіруючих, – каже М. Симчич. – І Різдво, і Великдень ми завжди намагалися святкувати урочисто, як дозволяла нагода. Пам'ятаю, як з 1944-го на 1945 рік ми Святвечір відзначали цілим куренем у Білоберізці на Верховинщині. Брала участь дві сотні – "Мороза" і "Палія". Організований надрайонним проводом Косівщини Святвечір у Білоберізці був дуже врочистий, по-справжньому святковий. Білоберізка простяглася вздовж невисокого берега Черемошу. Проте кілька хат розкидано по довколишніх горбах. Саме в одній з таких віддалених хат ми й зібралися для святкування. Поки командири й стрільці вечеряли, озброєні стійкові пильно охороняли село. Вони часто змінювалися, тому всі стрільці мали змогу посмакувати святвечірніми стравами, понасолоджуватись, бодай коротко, домашнім затишком. В УПА панував суворий порядок стосовно безпеки. Стійкового біля хати виставляли навіть тоді, коли в село приходили вдвох. Один залишався на чатах, другий заходив до хати.

Більшовики в село не потикалися. У сотні "Палія" були хлопці, які свого часу танцювали у Ярослава Чупічука в гуцульському балеті окружного театру Коломиї. Ті хлопці зробили нам гарний концерт. Люди приймали нас чим хто міг, ділилися останнім у той важкий час. До

речі, Ярослав, який вступив 1943 року до Коломийського куцця ОУН і дістав псевдо "Вишня", першим увів на сцену гуцульські танці.

Зійшлося багато людей, ми там гарно відсвяткували, а відтак ще розійшлися по околицях Білоберізки і колядували групами. В такий спосіб Різдвяні свята 45-го ми провели за святковими столами і з колядою. Цілу ніч по горах лунали повстанські колядки.

– А як святкували Різдво в наступні роки?

– Із 45-го на 46 рік була блокада – в усіх селах стояли гарнізони енкаведистів. Тому святкували скромно – перебули, як де хто прилаштувався. Але всі без винятку намагалися в особливий спосіб відзначити цей великий день народження Ісуса.

Із 46-го на 47 рік ми святкували в селі Березові Середньому на околиці села у присілку Жолібок. Вояки із сотні "Вихора" і нашої сотні "Мороза" розташувалися в трьох хатах. Марія Татоміш та її сестра Юлія, і ще одна жінка, ім'я якої вже не пригадую, приготували нам гарну вечерю. З села зібралося багато молоді і старших поважних газдів. Наспівалися від душі і старих, і наших партизанських колядок. А вже з 48-го на 49 рік на самий Святвечір мене взяли на допит і я відсвяткував Різдвяні свята скатований у карцері в Станіславі, де пролежав непритомний сім діб. А знаю це по тому, що як на вось-

мий день зміг трохи очуняти і розглянути-ся навколо по камері, то на тумбочці я нарахував сім тюремних пайок. Пайка – 200 грамів хліба і дев'ять грамів цукру на добу, більше не давали, бо вважали, що цього досить.

А відтак у 49-му році я вже святкував Різдво на Колимі.

– Національно-визвольний рух ОУН-УПА збагатив українську пісенну творчість сотнями, якщо не тисячами повстанських пісень. Як би Ви окреслили їх значення?

– Скажу вам, що і повстанська коляда, і пісня були тоді й пізніше сильною духовною зброєю, часто сильнішою за кріса. Повстанські пісні не лише підтримували дух вояків УПА у боротьбі з жорстоким ворогом, а й зберігали віру народу в незалежну Україну протягом усього часу советської окупації. І сьогодні й завжди з кожної повстанської колядки й пісні до нас промовляють невмирущі герої, які подали приклад самопожертви заради власної держави.

– З висоти свого віку й пережитого, що Ви хотіли б побажати сучасному поколінню українців?

– Те, що я досі живий, це не моя сила, це Господня воля. Мені також це не давало спокою. Я читав історію різних народів, цікавився долею відомих героїчних чинів у світовій історії. І побажав, що не було ніде й ніколи у відомих народних революційних зривах, щоб усі її виконавці загинули. Завжди Бог залишав якусь невеличку групу, щоб передати наступним поколінням ідею незалежності. Думаю, що я і є однією з тих одиниць, які мали передати вашому і майбутнім поколінням неперервність історичної традиції цієї боротьби. Хоча князя Українська держава упала, але народ жив, і незабаром постала Запорізька Січ, відтак гайдамаки. Далі цю ідею підняло січове стрільцтво, яке передало естафету боротьби за незалежну державу нам, УПА. За своє життя я дійшов висновку, що державу легше здобути, ніж утримати й розбудувати її. І весь цей тягар тепер лягає на плечі вашого і майбутнього покоління. Я вірю, що ви зможете довести Українську державу до розквіту і наш народ заживе, як усі європейські народи, гідним державним життям. Допоможіть вам, Боже, в цьому. Дай вам, Боже, волі, сили, мужності довести все до повної перемоги наших ідей народної держави.

А в цей святковий різдвяний час бажаю всім нашим однодумцям добра, злагоди, здоров'я і всіх благ.

Роман ІВАСІВ
"Галичина", 5 січня 1913 р.

❗ ДУМКИ З ПРИВОДУ

(КАБ)МІНА СПОВІЛЬНЕНОЇ ДІЇ

Тарас МАРУСИК

Безпрецедентні події дали відбудуватися в "данському", даруйте, "донбаському царстві". До поступового захоплення інформаційного простору з боку різних "суб'єктів" з Росії, скуповування олігархами з тієї ж держави великих українських підприємств з абсолютно різними цілями, призначення на посади в уряд явно проросійських осіб, затягування України в Митний союз додалося те, чого раніше не було. Членами Кабінету Міністрів України та керівниками інших ключових органів державної влади стали і стають особи, які в недалекому минулому були громадянами Російської Федерації, а їхні близькі родичі працювали чи працюють у не останніх російських структурах.

Згадаймо – на зміну міністрові оборони України Дмитрові Саламатіну, який до 2005 року був громадянином Російської Федерації і є зятем колишнього першого віце-прем'єра Росії О.Сосковця, прийшов уродженець цієї країни, випускник вищого військового училища Павло Лебедєв. А замість голови Служби безпеки України, ще одного уродженця Росії і випускника вищого військового училища Ігоря Калініна призначено Олександра Якименка, який до 1998 року був офіцером російської армії і служив, зокрема, в російському авіаполку в Криму, в селищі Гвардійському. Як впливає з інформації, почерпнутої в соціальних мережах, за три роки до призначення на таку важливу з усіх боків посаду, в 2009 році, він назвав Міноборони Росії "нашим".

Не можна не згадати і новоспеченого міністра соціальної політики України Наталію Королевську. Мені вже доводилося писати про неї та її партійний ("Україна – Вперед!") список у матеріалі під назвою "Майбутні тушки". Шановна пані Королевська стала поки що першою "тушкою" від своєї партії. В її родині є теж російські сліди. Рідний брат Н.Королевської Костянтин Юрійович – колишній заступник міністра регіонального розвитку Російської Федерації в путінському уряді. Сама ж Наталія Юріївна в попередньому скликанні парламенту була співголовою, разом з одіозним "розколювачем країни" С.Ківаловим, депутатської групи з міжпарламентських зв'язків з Російською Федерацією. У грудні 2011 року ця депутатська група провела конференцію "Перспективи євразійської інтеграції України", в резолюції якої було зазначено про важливість якнайшвидшого інтегрування України в Єдиний економічний простір із Білоруссю, Казахстаном і Росією.

Ще один випускник Вищого військового училища Ігор Соркін призначений головою Національного банку України. Прикметно, що його батьки мешкають у Москві, а батько І.Соркіна працює заступником директора департаменту інвестицій та будівництва ВАТ "Газпром".

Усе це – то вже неприхований неоколоніалізм з боку нинішньої Росії. І ця (Каб)міна сповільненої дії може бути будь-коли приведена в дію. Чи думає про це "донбаський цар"? Навряд. Тож думати і діяти треба нам, "усією громадою", як писав Тарас Шевченко, щоб "злії і лукаві люди" не приспали Україну і не збудили "її, окрадену" "в огні".

❗ СМОЛОСКИПНИЙ МАРШ

НА ЧЕСТЬ СТЕПАНА БАНДЕРИ

Першого січня 2013 року Київська міська організація Конгресу Українських Націоналістів взяла участь у смолоскипному марші на честь 104-ї річниці з дня народження Провідника української нації Степана Бандери.

Марш розпочався о 18.00 біля пам'ятника Тарасові Шевченку. Націоналісти пройшли із запаленими смолоскипами по бульвару Тараса Шевченка і далі Хрещати-ком, скандуючи гасла "Бандера – наш герой", "Бандера прийде – порядок наведе". Марш закінчився на Майдані Незалежності мітингом, де виступили активісти ВО "Свобода", КУНу та інші політичні діячі.

Від імені членства та Голови КУНу Степана Брацюня слово взяв голова КМО КУНу Юрій Шепетюк. Він привітав українців з 104-ю річницею з дня народження Провідника нації Степана Бандери. Юрій Шепетюк зазначив, що незабаром буде створено пантеон Героїв України, серед яких Степан Бандера посідає належне йому чільне місце. Голова Київської міської організації КУНу звернувся до депутатів ВР України з вимогою добитися демонтування символу неіснуючої советської держави – п'ятикутної зірки над куполом будівлі парламенту, що

ганьбить український прапор як символ української держави. Як наголосив Шепетюк, за це є кримінальна відповідальність.

Наостанок Юрій Шепетюк прочитав власний вірш, присвячений Провідникові нації, під назвою "Прапор – Бандера".

*"Україні потрібен Бандера,
Учора, сьогодні, завжди,
Щоб знову її не роздерли
Новітні комуно-кати.*

*Україні потрібні Бандери,
На заході, сході, повсюди,
Щоб сильною стала держава,
Щоб правду вернуть межі люди".*
Вірш закінчується словами-побажаннями:
*"Хай в кожному з нас дух Бандери
Долає ментальність раба!
Хай в душах усіх українців
Возродиться воїн УПА!"*

*Доволі плачу: "Ще не вмерла...",
Плачем не здобудеш свободи,
Піднімемо прапор Бандери
На Заході, Півдні і Сході".*

У заході взяли участь представники усіх районних організацій Конгресу у

О. ОПИМАХ, Ю. ШЕПЕТЮК та В. ПЕТРАНЮК

Києві. Зокрема від Дніпровської районної організації вшанувати Бандеру прийшли Володимир Петранюк, Михайло Павленко, Іван Попадинець та Оксана Опимах. Подруга Оксана дала інтерв'ю телеканалу "Тві". На запитання журналіста, чи вважає вона Степана Бандеру героєм України, Оксана відповіла, що Степан Бандера – не тільки герой України, Степан Бандера є символом української нації, її правди і волі.

За активну діяльність, спрямовану на утвердження національної ідеї, були відзначені члени Дніпровської районної організації – Володимир Петранюк, Оксана Опимах, Михайло Павленко, які саме тут, на Майдані, у день народження Провідника, отримали подяки Конгресу Українських Націоналістів.

Дніпровська районна у місті Києві організація КУНу

ПОГЛЯД

"РЕГІОНАЛЬНА" МОВА НА ЛУГАНЩИНІ ВІТІСНИЛА ДЕРЖАВНУ

Ірина МАГРИЦЬКА

– Нещодавно я спілкувалася з нигерійцем – студентом одного з луганських вишів. Цей молодий чоловік, який прекрасно, майже без акценту, володіє українською мовою (вивчив її на 7-місячних підготовчих курсах у Тернополі), висловив мені своє глибоке здивування тим, що, приїхавши навчатись у Луганськ, він її тут ніде не чує й не бачить, а тому не розуміє, де він зараз перебуває – в Україні чи, може, в Росії?

Відтоді, як депутати Луганської облради ухвалили рішення "Про заходи щодо реалізації Закону України "Про засади державної мовної політики" (сталося це 17.08.2012 р.), сегмент української мови в офіційній сфері на Луганщині скоротився майже до нуля. Якщо до цього ще де-не-де можна було побачити таблички з назвами вулиць умовно українською мовою (напр., "вул. Советская"), то тепер – лише російською та англійською: "ул. Советская" – "Sovetskaya Str.", на державних закладах та їхніх кабінетах замінюють вивіски: було "Міліція", "Начальник паспортного столу" – стало "Милиция", "Начальник паспортного стола" тощо.

Рекламу на місцевих радіо– й телеканалах нашвидкуруч (а тому – неякісно, з численними українізмами, як-от: "чернухинские курчата", "скворчит скворода") переклали російською мовою.

На сцені Луганського обласного академічного українського драмтеатру, репертуар якого раніше був виключно українськомовний, тепер показують і російські п'єси – такі, як, наприклад, "Распятая юность" (про молодогвардійців), "Он – моя сестра" (анонсована як "самая скандальная трагикомедия года Первого луганского негосударственного театра", яку не рекомендують дивитися дітям до 16 років).

Ведучі обласних телеканалів навіть про українські етнографічні реалії – такі, як вишиванка, рушник, – розповідають тепер виключно російською. Шоправда, поки що зберігається українськомовне обрамлення місцевих передач, а саме – привітання і прощання ведучих із глядачами.

"Оптимізація" шкільної мережі цього навчального року значно зменшила кількість класів з українською мовою

навчання. Так, у школі № 44 міста Луганська ще торік їх було 8, а тепер лише два. Усупереч волі батьків, які хотіли, щоб їхні діти здобували освіту українською мовою, ці класи об'єднали з російськими і перевели на "регіональну" мову навчання. Так, наприклад, сталося з 15-ма учнями українського 6-го класу школи № 22, яких 1 вересня 2012 р. приєднали до класу російського. Батьки тих дітей писали листи з протестом в різні інстанції – від міського управління освіти до Верховної Ради й діаспори; а позаминулого літа вони навіть самотужки зібрали 83672 грн., яких, за словами начальниці місцевої освіти Валентини Кіяшко, не вистачало для функціонування їхнього класу.

За офіційною статистикою, кількість дітей, що здобувають освіту в українськомовних школах/класах Луганська, за всі роки незалежності не перевищувала 13 відсотків, а по області – 40 (це при тому, що українців у Луганську 50%, а в області 58%). Але попри те, що в Луганську (теж за офіційними даними) 14% українськомовних дитсадків, вам у пошуках такого садка доведеться обійти весь район міста. Мої знайомі ледь знайшли для своєї дитини українську групу, але раділи недовго, бо, як виявилось, вихователька говорить українською лише коли вранці каже дітям "Доброго ранку!" і ввечері – "До побачення!"

АДАПТАЦІЯ ЛУГАНЩИНІ ДО "РУССКОГО МИРА" ПОЧАЛАСЯ ЩЕ ЗА ЮЩЕНКА

Ліквідовувати українські класи та школи на Луганщині почали ще 2008 року – тоді значного розголосу набули історії зі школами № 7 у Рубіжному, № 8 в Лисичанську, № 15 у Красному Лучі, школами № 22, 30, 48 в обласному центрі. Саму ліквідацію влада спочатку назвала "реорганізацією малонаповнених класів", а потім – "оптимізацією шкільної мережі", мотивуючи її потребою економії державних коштів.

Відтоді ж у сільських школах почали вводити уроки російської мови, бо, за словами директорів тих шкіл, їхнім випускникам важко адаптуватися до всуціль російськомовного навчання в коледжах та вишах Луганщини. Що вже говорити про інші факультети національних (за статусом) університетів, якщо навіть ук-

раїнським філологам предмети неукраїнознавчого циклу читають російською мовою!

2007 року в Луганську за сприяння тодішнього мера Москви Юрія Лужкова відкрили першу в Україні російськомовну школу-гімназію з поглибленим вивченням російської мови, літератури та культури. Ця гімназія обладнана значно краще, ніж звичайні школи; Москва поповнює її бібліотечний фонд, організовує обмін делегаціями вчителів та учнів.

2008 року посол Російської Федерації в Україні Віктор Черномірдин подарував луганським п'ятикласникам 8 тис. підручників для читання "Страноведение. Россия. Путешествие по Руси и России во времени, пространстве и языке". А 2009 року фонд "Русский мир" спільно з Луганською облрадою відкрив на місці колишнього залу Української обласної наукової бібліотеки свій "Русский центр".

Уже не перший рік луганські вчителі початкових класів і вчителі-русисти їздять на курси підвищення кваліфікації до Росії, де "Русский мир" їх обробляє ідеологічно і забезпечує відповідною методико-виховною літературою.

А тим часом... Соціологи помітили таку тенденцію: чим менше в певному регіоні української мови, тим більший тут рівень антиукраїнських настроїв.

ГОЛОВНИЙ НОВІТНІЙ РУСИФІКАТОР ЛУГАНЩИНІ – ОБЛАСНА РАДА

Попри велику кількість злободенних соціально-економічних проблем регіону, для депутатів Луганської облради перманентно ключовою вже багато років поспіль залишається все ж таки тема "захисту прав земляків говорити рідною мовою". Їхні численні "мовні" звернення, постанови, рішення, заяви до вищого українського керівництва і європейських правозахисних структур про те, що російська мова в Україні нібито зазнає гонінь, уже набили оскому.

Голова облради Валерій Голенко постійно наголошує, що Луганщина поліетнічна, адже тут проживає понад 120 націй і народностей, а російська мова тут є рідною для 91% громадян (очевидно, що до офіційного числа російськомовних – 68,8% – він приплюсував ще 22% тих, хто, крім рідної мови, вільно володіє російською).

Ще не був прийнятий Верховною Радою мовний закон, а луганські обранці виносять співзвучне із законопроектом Єфремова – Симоненка – Гриневецького (суть якого – "Україна для рускоязычных!") рішення № 5/25 від 20.05.2011 р. про "регіональний" статус російської мови як "засобу вираження культурного надбання і спілкування більшості населення області".

Луганська облрада за сприяння російського уряду вже всьоме організовує міжнародні науково-практичні конференції. Остання – "Багатство духовного

мира славян і унікальність восточнославянського менталітета" – відбулася в Луганську у вересні 2012 року. А відкриваючи 2008 року конференцію "Русский язык как фактор развития духовности в современной Украине", В.Голенко заявив, що він змушений захищати права своїх російськомовних виборців від "агресивного націоналізму" і дивоватиметься "реальної двомовності".

Як бачимо, правозахисна складова діяльності Луганської облради є дуже виразною. От і в останньому з наведених її рішень сказано, що "будь-які привілеї або обмеження прав осіб за мовною ознакою, мовна дискримінація є неприпустимими".

Життя засвідчує, що, захищаючи лише російськомовних своїх виборців, луганська влада з українськомовних громадян робить ізгоїв. Наведу кілька прикладів на підтвердження цього. Мешканка Біловодська Віра Аннусова звертається до працівника районного суду своєю рідною українською мовою, а той їй відповідає російською і при цьому цинічно заявляє: "Тепер ми маємо право вибирати мову!" На моє особисте звернення до співробітництв Луганської ОДА українською я отримала на свою адресу сміх, глузування й вимогу перейти на мову російську, бо вона, бач, не вчила у школі українську. Студент Луганського університету Сергій Мельничук уже кілька років безуспішно обстоює своє право в українських судах здобувати освіту рідною українською мовою.

УКРАЇНЦЯМ НІХТО НЕ ДОПОМОЖЕ, КРІМ НИХ САМИХ

Такого, мабуть, немає ніде у світі – щоб народ, ім'ям якого названа країна, був настільки принижений у цій країні. У цьому контексті я пригадала розповідь свого знайомого Богдана Скробута про те, як ще 1995 року він звернувся до тодішнього Першого секретаря посольства США в Україні Джона Степанчука з проханням підтримати в міжнародних судах українців. На це прохання він тоді відповів: "Вас можна було б захистити, і дуже легко, але за однієї умови: якщо б ви були представниками меншини в Україні – греками, німцями, євреями чи росіянами. Але ж ви – українці!"

А німецька вчена Юліане Бестерс-Дільгер, яка добре знається на несправедливих для корінного етносу мовних реаліях в Україні, чесно зізналася в нещодавній розмові з Сергієм Мельничуком, що Німеччина не хоче псувати стосунки з Росією, тому й не помічає фактів його (етносу) мовної дискримінації...

Усі наведені у статті факти вельми промовисто засвідчують, що русифікація в Україні виходить на свій завершальний етап. І для того, щоб у цій ситуації врятувати свою мову, українці мають розраховувати лише на себе.

Луганськ

ТРАДИЦІЇ

ВЕРТЕП ВОЛІ ДЛЯ ТИХ, ХТО В НЕВОЛІ

8 січня під Лук'янівським СІЗО відбувся "Вертеп волі для тих, хто в неволі" – святкове різдвяне дійство для ув'язнених, організоване Комітетом визволення політ'в'язнів, разом з Дніпровською організацією Конгресу.

Нагадаємо: "У Діда Лук'яна" караються політ'в'язні режиму внутрішньої окупації – так звані Васильківські терористи: Сергій Бевз (Сполох), Володимир Шпара (Гуманіст), а також в'язні сумління – батько та син Павличенки. Хоча учасники Вертепу неодноразово наголошували, що ми, християни, не забуваємо й про інших в'язнів також.

Автор і постановник Вертепу Володимир Петра-нюк відтворив народне дійство силами ентузіастів.

Актори-аматори відверто насолоджувалися грою, а традиційні персонажі – своїми репліками нагадували відомих політиків.

Ведучий – він же Ірод, він же перший голос у коляда-ках – Валерій Гладунець з гурту "Божичі". Пастушки –

родина Сайфуліних, наймолодший пастушок – маленький Мирославчик, Табака – Ганна Сінкова, Ханя – Оксана Опимах, Янгол – Ніколь Чорна.

Вертеп закінчується різдвяним побажанням з вуст юного пастушка:

"Хай світліють ваші лица,
Розкуються українці.

Народився Бог-дитина,
Ще не вмерла Україна!",

на що всі учасники дійства і глядачі дружно відповіли колядкою:

"Нова радість стала,
яка не бувала,
над вертепом
звізда ясна
світу засіяла".

Потім актори, разом з глядачами, співали українських колядок, а Леся Рой та гурт "Телері" завершили різдвяне свято піснею "Діва Марія".

Промови мали координатор КВП Микола Коханівський, керівник Театру української традиції "Дзеркало" Володимир Петранюк, голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Володимир Манько.

Разом з глядачами за "Вертепом волі" із захопленням та недовірою спостерігала міліція і громадяни в цивільному, які теж мають право на свято.

Прес-служба КУНУ

ОСОБИСТА ДУМКА

"СТАБІЛЬНІСТЬ" ДОСЯГНУТО...

Кому потрібен збанкрутілий Азаров?!

Під керівництвом так званого реформатора прем'єра М.Азарова український народ на власній шкурі відчув "стабільність", проголошену провладною більшістю перед виборами до Верховної Ради. Якої ж "стабільності" досягнув насправді провладний прем'єр Азаров, за продовження каденції, за якого проголосувала Комуністична партія.

Реформи уряду Азарова почалися з реформування, точніше підпорядкування владі судової системи.

Після такого реформування пересічному українському громадянину, без залучення ЗМІ, обстоювати свої власні права через суд стало просто неможливо. При цьому залучити ЗМІ може далеко не кожен український громадянин. Влада чітко досягнула "стабільності" у боротьбі з українським народом.

Після того як провладна урядова структура взяла під контроль судові органи, так звані реформатори почали досягати "стабільності" у грабунку українських малих підприємців, ініціюючи ухвалення провладною більшістю Верховної Ради так званого реформаторського Податкового кодексу, який фактично узаконив "рекети́рські" дії податкової поліції. Так без рішення будь-яких органів працівники поліції дістали право на власний розсуд конфісковувати весь товар. Щоправда, згідно тим же кодексом підприємцві дано право протягом 72 годин, документами або ж через суди доводити законність утримання конфіскованого товару. Окрім того, так званий реформаторський кодекс дозволяє податковій поліції, без рішення будь-яких правових структур, проводити обшуки у приміщеннях за місцем проживання підприємця. Вся Україна пам'ятає масові протести підприємців на Майдані. Як свідчить статистика, після так званого податкового реформування понад сто тисяч підприємців знялися з офіційної реєстрації, тобто як мінімум два, три українські громадяни з кожного малого підприємства втратили можливість працювати та годувати свою родину. Як бачимо, за роки правління уряду Азарова у підприємницькій сфері України досягнуто чіткої "стабільності", яка з часом прогресує.

Далі уряд взявся реформувати освіту та медицину, щоб там встановити "стабільність". Після такого реформування почали масово закриватися школи, особливо у східних регіонах України здебільшого українськомовні. Звичайно українці почали захищати свої права в судах. Але що ж вони, прості смертні, могли зробити, коли влада "реформувала" судові органи, мало того, реформували у так званих пілотних областях медичну галузь, сотні населених пунктів

залишилися без фельдшерських медпунктів, пересічні українці zostалися самі на сам для розв'язання своїх проблем. Щоб отримати елементарну медичну допомогу, пересічний українець, особливо похилого віку, повинен за мізерну пенсію добиратися громадським транспортом як мінімум в районні центри. За статистикою останнього року, смертність у так званих пілотних областях, де проводилася медична "реформа", зросла, порівнюючи з 2008 роком, на 4–5 відсотків. Тобто в реформуванні медичної галузі прокомуністичним провладним урядом "стабільність" повністю досягнута і прогресує.

Підтриманий "Регіонами" та Комуністичною партією уряд відзначився у встановленні "стабільності" в комунальній сфері. Реформа в цій галузі призвела до того, що кожна пересічна українська родина почала оплачувати за комунальні послуги подвійну ціну, порівнюючи з 2008 роком. Щоправда, якість таких послуг значно погіршилися. Окрім того, пересічні українські родини платять подвійну ціну за використаний газ, від часу взяття так званими реформаторами влади в 2010 році. Добра "стабільність", нічого не скажеш. До цього можна додати підвищення тарифів на проїзд у громадському транспорті та метро майже вдвічі, порівнюючи з 2009 роком. А це встановлення "стабільного" підвищення вартості пального, порівнюючи з 2009 роком, на 105 відсотків.

Особливо хочеться відзначити "успіхи" уряду Азарова в підготовці до Євро-2012. "Стабільно" почали зростати ціни, порівняно з "папєрьодніками", на будівництво та реконструкції інфраструктури, необхідної для проведення чемпіонату. Тож не дивно, що, за даними журналів "Фобс" та "Комерсант" за минулий рік, статки людини, яка відповідала за підготовку до чемпіонату, зросли за 2011 рік майже втричі, порівнюючи з 2010 роком, і сягнули близько двох третин мільярда. Схоже, статки Б.Колеснікова будуть "стабільно" зростати.

Детального звіту про витрачені кошти на підготовку до чемпіонату уряд не робив і, зрозуміло, не збирається робити, бо ж встановлено "стабільність".

Насамкінець хотілося б відзначити так звані урядові реформи в залізничній галузі. Той самий Б. Колесніков ініціював прийняття провладною більшістю у Верховній Раді закону про реконструкцію, а точніше про приватизацію Української залізниці. Щоб встановити "стабільне" призвичаєння українського народу до підвищення тарифів на проїзд у залізничному транспорті, олігарх Колесніков, за державні кошти невідомо за яку ціну закупив корейські поїзди Хюндай. Та ще й

підвищив ціни на квитки для проїзду в цьому потягу більш ніж удвічі, порівнюючи з цінами на звичайні нічні поїзди. Щоправда, ніхто з професіоналів уряду не перевіряв придатність корейських потягів працювати в українських умовах. Короткий час експлуатації показав їхню непридатність працювати в українських умовах, поїзди масово виходили з ладу. Для цього, щоб у пересічного українця "стабільно" не було вибору, відомство, яким керував Б.Колесніков, скасувало рух майже сто п'ятдесяти звичайних нічних потягів на Українській залізниці. Після цього речники міністерства інфраструктури (читати Міністерство транспорту) через ЗМІ пояснювали українцям, що нічого страшного в цьому немає. Щоб добратися за меншу ціну, є нічні електрички, тож три пересадки – і у вас можливість доїхати до будь-якого населеного пункту України. Після наведення вищезгаданих фактів кожного думаючого українця осягає підозра про нахабне "відмивання" державних коштів олігархом при владі. Ми не здивуємося, якщо журнали "Фобс" чи "Комерсант" назвуть Бориса Колеснікова в десятці найбагатших людей України. Саме тому є необхідність перевірки прокуратурою діяльності Бориса Колеснікова при закупівлі корейських потягів, а також при витрачаннях (відмиванні?) коштів на будівництво об'єктів чемпіонату Євро-2012. Дарма, що лідери Комуністичної партії з нахабним цинізмом закликають притягнути Колеснікова до кримінальної відповідальності, адже саме представники цієї партії проголосували за призначення М. Азарова на посаду Прем'єр-міністра України і в 2010 році, і в 2012-му. Саме за поданням Азарова був призначений Б.Колесніков на цю посаду. Тому до кримінальної відповідальності необхідно притягнути всіх депутатів-комуністів, які проголосували за призначення прем'єра. Цікаво було б дізнатися звідкіля в захисника трудящих П. Симоненка наручний годинник вартістю близько ста тисяч доларів, а в одного з лідерів КПУ, товарища Царькова в передвиборній декларації задекларовано в приватній власності 15 автомобілів.

Хотілося б наголосити на "стабільності" Азарова підбирати непрофесійні кадри на визначальні посади, окрім Б. Колеснікова. Візьмемо хоча б призначення В. Волги на одну з визначальних урядових посад. Він, напевно, все життя звик брати хабарі, тож, не пропрацювавши півроку на цій посаді, був затриманий (ще професіоналами "папередніков") під час одержання хабара в розмірі майже півмільйона доларів. Інший призначений на відповідальну посаду професіонал Бойко, був помічений у відмиванні мільйонних сум при закупівлі буриньних геологорозвідувальних вишок, та близькість стосунків до сім'ї Януковичів не дозволила притягнути його до відповідальності.

Можливо, прокомуністичний уряд вважає стабільністю те, що пенсіонерам, починаючи з 2009 року, підвищили пенсію аж на сто п'ятдесят гривень, чи, може, стабільністю є те, що пільговиків-чорнобильців, афганців та дітей війни позбавили всіх пільг. Напевно, Азаров ніколи не відвідує магазинів чи ринків, якщо нахабно стверджує, що інфляції в Україні немає. Вже "стабільним" є те, що провладна більшість разом з комуністами у Верховній Раді щороку надає керуванню Азаровим уряду право управління бюджетом у ручному режимі.

Дуже дивно, що в наших олігархів з'явилася "стабільність" подвоювати свої статки під час кризи. Тоді, коли в Європі багатії втрачають величезні кошти під час економічної кризи, наші, за дослідженнями журналів "Фобс" та "Комерсант", подвоюють, а то й потроюють свої статки. У чому ж тоді парадокс? Складається враження, що олігархи України лобіюють призначення збанкрутілого керованого ними професіонала на посаду прем'єр-міністра, щоб без перепоны збагачуватися, грабуючи українців. Саме тим "кровосісам" та комуністам вигідне призначення М. Азарова на посаду керівника уряду України.

РЕПЛІКА

РІЗДВО ПІД ОЛІВ'Є

Нещодавно відомий московський діяч Андрій Кураєв – не то світська, не то церковна людина – зробив резонансну заяву з приводу нового і старого стилю, які в народі співіснують як новий і старий (новий) рік. Спочатку в своєму "живому журналі", а відтак і в етері радіостанції "Ехо Москви" він запропонував "оригінальне" вирішення давньої проблеми – об'єднати Різдво і Новий рік, не посуваючи 7 січня, яке вважається датою православного Різдва, на "новостильну" дату 25 грудня, як у католиків. Таким чином, на його думку, святкування Різдва варто перенести на 1 січня. Як варіант, А.Кураєв допускає відзначення Різдва 31 грудня, а Нового року – 1 січня.

"Однак я сподіваюся, – зазначив він, – що з часом у нашої церкви вистачить мужності на прийняття радикального рішення..., тому що будь-яка інша дата святкування Різдва породжує питання, на яке ми не знаходимо відповідей. Якщо новий рік від Різдва Христового, то чому ж він відрховується не з Різдва Христового? Якщо великий календар, тобто наша ера, роки відрховуються від Різдва Христового, то чому маленький календар, дні всередині року відрховуються з якоїсь іншої точки? Це не логічно. Тому якщо вже одного разу нам належатиме змінити календар – ...колиш, я не знаю, в яких століттях, – краще переносити не на 25 грудня, а до Нового року... Яка різниця – тиждень до нового року, тиждень після нового року, якимось це трохи дивно".

А.Кураєв – не голка в сіні. Це протодиякон Російської православної церкви Московського патріархату, професор Московської духовної семінарії, старший науковий співробітник кафедри філософії релігії та релігієзнавства філософського факультету Московського держуніверситету. Це лише деякі з його індивідуальних "наліпок". Окрім того, він автор офіційного російського підручника з основ православної культури.

А.Кураєв відомий своїми українофобськими заявами щодо української держави, церкви, українців як нації. Він не лише вважає, але й намагається публічно довести, що українського народу не існує. І саме це, а не "фігура колишнього агента КГБ "Філарета" Денисенка", є причиною відмови Київського патріархату, "який позиціонує себе як Церква українського народу", в наданні статусу помісної церкви.

Незважаючи на те, що публіцистика і громадська діяльність А.Кураєва викликають чимало звинувачень, зокрема щодо розпалювання міжнаціональної і міжконфесійної ворожнечі, його підтримує патріарх РПЦ Кирил. Це такий собі "Жириновський в рясі". Твердження "Що в Путіна в голові, те в Жириновського на язичі" дорівнює твердженню "Що в Кирила в голові, те в Кураєва на язичі".

Причому тут олів'є, запитаєте? Як відомо, цей салат вважається святковим і без нього не обходиться жоден Новий рік, але тільки в колишньому СРСР. На батьківщині автора салату, у Франції, він практично невідомий. А взагалі в іншій Європі його іноді називають "російським салатом". І причому тут Різдво? Очевидно, головне для А.Кураєва (і для РПЦ?) в Різді – не "здатися" на поталу всіляким католикам і не прийняти "іхню" дату. Це нагадало мені тютю Мотю з п'єси Миколи Куліша "Мина Мазайло" та її істеріку з приводу української мови: "Лучше бить ізнасілованной, нежели українізированной".

ЛИЦАРІ СЛОВА

НОВА КНИЖКА ВОЛОДИМИРА ЗАТУЛИВІТРА

Любов ШІСАР,
голова Фонду Володимира Затуливітра

*Шаленим веретеном час клекоче,
по древу роду з рідних надр тече,
а ти у нім – тоненьке волоконце,
як нерв – чутливе, як струна – живе.
У ткань народу втканий не приблизно,
підвладний кожним атомом добі,
неси до верховіть свою мализну,
коріннями довірену тобі.*

"Тектонічна зона" (1982)

Останнє фото поета. Святий вечір 2003 р.

19 січня 2013 року піде 11-й рік від дня поховання автора цих слів, загинлого поета Володимира Затуливітра (1944–2003). Але потроху видрукувано все нові його книжки – таку багату літературну спадщину залишив нам цей талановитий і роботящий український патріот. От і зараз вийшла книжка вибраних поезій "Тернова гора" у видавництві "Український письменник" коштом Держкомвидаву. Висловлюємо щирі подяку авторів передмови Івану Дзюбі, головному редакторові Юрію Буряку і його сумлінним співробітникам, художникові Івану Марчуку, який дозволив використати свої полотна для оформлення, та художникові С. Ковика-Алієву і всім, хто надав світлина поета рідних років.

Видатний літературознавець і критик Іван Дзюба високо оцінив талант Володимира Затуливітра, який ще з першої книжечки "Теорія крила" (1973) "заявив про себе як істинний поет". Він "любів" свою бачить і життя природи

і життя земляків". Затуливітер "із тих поетів, які, залишаючись собою, постійно переростають самих себе і потребують нової якості слова". ... "Він не повторював того, що вже сказав, і хоч є теми й мотиви, які визначали всю його творчість, які він прагнув – з року в рік – вичерпати, але не міг, – усе-таки щоразу поглиблював їх. Не знайдемо у нього віршів, що переходили б із збірки в збірку, як це узвичаєно в багатьох поетів, – йому не вистачало місця для нових". "Метафора у Затуливітра – не щось накинута, додане світові, а з нього самого вона виростає, світом диктується..."

Звісно, обсяг у 600 сторінок замалий для такого поета. Доводилось із болем у серці скорочувати наплановане. Та що там казати... адже думалось, що зуміємо видати повне зібрання у затуливітрівському форматі (як "Бібліотека поета")... Але, спасибі Богу і авторів ідеї цього видання, маємо гарну книжку. Головне, –

дуже потрібну, бо, працюючи із дітьми по школах і вишах, маючи на руках лише поезії останнього десятиліття життя поета (прижиттєві книжки стали бібліографічною рідкістю), іноді відчувався незручно, чуваючи з дитячих вуст отой поетів гострий тяжкий біль за свій народ, бо його творчість – "Духовна діагностика прикінцевих років ХХ століття", за висловом директора Інституту літератури Миколи Жулинського. Хай би ще підросли на оптимістичніших, бадьоріших поезіях молодого Затуливітра, їм більш ще вистачить. Головне – це творче налаштування особистості, яка вникає в прочитані поезії й щиро береться зрозуміти сердечну думу – душу поета. А мудре серце поета бажало всім добра:

*Прощу я блага всім, хто за межею...
а ще для всіх, хто був тоді зі мною,
і в лютий холод, і в липневі дні.*

Будьмо з Поетом і в холодний день його Народження 29 лютого, і в холодний день Пам'яті – 19 січня, і в липневий день Св. Володимира, 28 липня, на затуливітрівських читаннях, будьмо з ним, молимося за його многогрішну душу, яка так багато "і день, і ніч, і день, і ніч" трудилась, щоб зробити слухняним Слово і повелівати ним, як корінний козак коном, і пам'ятаймо лицарів України. Скажете, – як він міг знати наперед ці дати, коли ми справді з ним, читаємо й співаємо його вірші, живемо його творчістю, говоримо про його творчу долю? Справжній поет далеко бачить, таких прозорів у творчості Володимира Затуливітра доста. Є вона не лише в його поезіях, й у прозі.

Затуливітрівська проза, за висловом Івана Дзюби, "стилістичним багатством і пластичністю не поступається його поезії". Незважаючи на те, що більшість творів не завершені, усі вони "позначені талантом автора, заслуговують того, щоб бути оприлюдненими. Вони знайдуть свого читача і стануть предметом дослідження літературознавців. І Затуливітер-прозаїк стане поряд із Затуливітером-поетом. Ще в більшому мас-

штабі побачимо цю потужну творчу по-стать і відчуємо міру втрати, якої зазнала наша література з його трагічною і ранньою смертю".

Пропонуємо неопублікований прозовий етюд Володимира Затуливітра.

***

Смутна моя мова: як родився – без пам'яті був, як ріс – розуму не мав, а як уже от розуму дійшов, тоді б ото й вік свій лічити, але зась! – забагацько літ сплигло. Молодого кров гріє, а старому – дуріє. Білим піниться, пузириться, останнім журавликом в око вкидається. З крила його не добуду, не вищипну веселого пірця, не застругну його й не розпишусь. Хіба що підкряду, з-під білого вуса всміхнуся відлітним: летіть-відлітайте, час мінає скоро, ще й зими не мине, а вам уже повертатись. Очі мої щирі: що побачать, те й прозрять, і відліт, і приліт, і не запечеться мені розум диким запитанням: чому ви крилами на південь, а я – на північ, запізнюю масною суботньою електричкою. Бо день мій невеликий, не зі сходом сонця розпочався і не із заходом його мине.

– Де вила купляли? – дихнула в вухо кошлата нестрижа на дачне борода.

– Це вже давне, – пілікнув я, затиснутий між п'яним базікою й трьома огрядистими молодими на вісім, здається, цицьок. – Вилами грядку копати легше й доладніше пірий перебирати...

– Розкажіть! – Мазнула набитим язиком борода. – Питай, де купили.

– Давно, – розщедрився я на всі зуби, – ще до Горбачова.

Питальна борода не встигла агакнути. Електричка сіпнула сюди-туди, мов густе повне решето, покотила мене від восьми пітних цицьок і щербатого п'яного рота до лівих невідчужених дверей. Душі стало легше, очам веселіше: хоч яке мурзате, віками немите скло, а все ж ближче стало і до Сорочого Броду, і до затуманеного давно півбрічка, яким я от скоро йтиму, й до шести соток сірої землі, над якою я гнутиму цілого свого горба.

СВЯТКОВЕ

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ, ЯК ЙОРДАНСЬКА ВОДА

Чому ж саме голуб став уособленням Духа Святого? Значною мірою це пояснювалося тим, що голуб, як вважалося, мав власне ті чесноти (лагідність, простоту, миролюбність, товариськість), що були необхідні "до прийняття Святого Духа", сказано ж бо: "Будьте простими як голуби", "Святий Дух уникає облуди", "Коли потреба гріхи прощати, що належить до Хрещення, потреба було лагідності, яку означає голуб" (Іоанн Золотоустий). Саме голуб асоціювався з миром, тобто символікою наслідків прийняття Святого Духа, бо "так як по потоці голуб з віткою оливною був благовістям закінченого потоку і миру між Богом і людьми, так і в Христовому Хрещенні голуб вказує нам на посередника миру – Спасителя" (Хризостом, 12 Гомілія на Матея).

Окрім того, стосовно голуба існувало й багато інших асоціацій. Зазначалося, зокрема, що голуби люблять перебувати над ріками, подібно до того, як "святі мужі перебувають над потоками Божого Слова". Говорилися також, що аналогічно до голуба, який, харчуючись, вибирає найліпші зерна, святий вибирає найцінніші думки з духовного корму знання. Окрім того, завдяки своїй схильності годувати чужих "писклят" голуб ототожнювався з даром святих повертати грішників, а його звичка закладати

гнізда в щілинах скель асоціювалася з їх мужністю і витривалістю.

Центральним символом свята є, звичайно, хрест – християнський образ жертви й відкуплення.

У багатьох селах і досі збереглася давня традиція вирубувати з льоду хрест і ставити над ополонкою. Для кольору його обливають буряковим соком. Біля хреста встановлюють престол з льоду. І все разом прикрашають ялиновими або сосновими гілками. Саме тут відбувається освячення води.

У народі кажуть: нема нічого чистішого й здоровішого за йорданську воду. Всюди вірять у її незвичайну цілющу силу. Вона очищує від усього лихого душі і житла людей. Саме тому її п'ють після освячення натщесерце, а також окроплюють нею помешкання й усі господарські будівлі. У багатьох місцевостях України й досі практикуються йорданські купання в ополонці, покликані оздоровити тіло й душу людини. Сприяє ця вода, за народними віруваннями, й розквіту дівочої вроди, яка зазвичай асоціювалася з душевною чистотою. Тому після обіду, щоб мати гарне личко, дівчата бігали умиватися до місця освячення води. На Гуцульщині хлопець сам веде свою любовку вмиватися до йорданської ополонки, "щоб красна була". Вважають, що ця вода є помічною не лише для людей, а й для худоби. У давнину, коли хтось приїжджав на Йордань кінями, їх після освячення води напували, набираючи з ополонки воду відрами,

щоб "хвороби не боялися та були щібішніми". Утім, на Гуцульщині й досі дотримуються цього звичаю. На Полтавщині у Водохреще їздили на молодих конях, аж поки вони не вкривалися потом, а потім кропили їх йорданською водою, щоб "здорові та слухняні були".

Після водосвяття люди, набравши в посуд води, повертаються до своїх домів, де й творять далі дійство. Для цього теж існують багаті народні традиції. Димом від свічок пишуть хрести над столом, крейдою – на образах, сволоці, дверях, миснику. У гуцулів напередодні Водохреща виготовлялися дерев'яні хрестики у вигляді ляльок – їх вивішували (прикрашаючи зіллям) на воротах, колодязях, хатах. На Бойківщині жінки виробляли хрестики із прісного тіста й наліплювали їх високо по центру на всіх чотирьох стінах. Подібні хрести не лише мали знешкоди-

ти чийсь лихі наміри, але й водночас повинні були відстрашити від дому мерців – адже в давній обрядовості зимового циклу прослідковується двочленна структура: зустріч – проводи. Зустріччю предків (запрошенням на вечерю) починався цикл (в різдвяній обрядовості), а закінчувався проводами, що, власне, і узгоджувалося з обрядами Водохрещя.

У цілому всі водохресні ритуали мають винятково цінне духовне, моральне, філософське значення. Утілюючи в собі ідею водосвяття як надзвичайно важливого духовного акту морального очищення через покайняння: "Бо дерево має надію: якщо буде стяте, то силу отримає знову, і парост його не загине; якщо постаріє в землі його корінь і в порослі вмере його пень, то від водного запаху знов зацвіте, і пустить галуззя, немов саджанець!"

Леся РУПНЯК

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ВТРАТИ

ПОМЕР МИХАЙЛО ГОРИНЬ

13 січня на 83-му році життя перестало битися серце правозахисника, дисидента, політв'язня радянських часів, народного депутата Верховної Ради України 1-го скликання, почесного голови Республіканської християнської партії, соратника сл. пам'яті Слави Стецько Михайла Гориня.

Перебуваючи у глибокій скорботі, Конгрес Українських Націоналістів висловлює щирі співчуття рідним та близьким Михайла Гориня. Молимо Господа, аби оселив його душу там, де праведні спочивають.

Коротко нагадаємо найважливіші віхи його життя. Народився Михайло Горинь 17 червня 1930 року в с. Кнісело Жидачівського району Львівської області. Навчався на відділенні логіки і психології Львівського університету. 1953-го був виключений за відмову вступити в комсомол, але, завдяки ректорові академіку Євгену Лазаренку, відновлений. Мав зв'язки з підпіллям ОУН, виготовляв і поширював листівки.

Згодом працював учителем логіки, психології, української мови і літератури, був директором шкіл, інспектором Стріківського райвно. З 1961-го – на науковій роботі. Автор низки методичних розробок для вчителів, статей у галузі психології праці. Готував дисертацію, склав кандидатський мінімум.

У травні 1962 р. налагодив контакти з київськими шістдесятниками Іва-

ном Дзюбою, Іваном Драчем, Іваном Світличним та Дмитром Павличком. Один з організаторів і член президії Львівського клубу творчої молоді. Виготовляв і поширював самвидав, політичну літературу, яка видавалася за кордоном.

Заарештований 26 серпня 1965 року за звинуваченням в антирадянській агітації і пропаганді (ч. 1 ст. 62 і ст. 64 Кримінального кодексу УРСР). 18 квітня 1966 року на закритому засіданні Львівського обласного суду в одній справі з братом Богданом Горинем, Михайлом Осадчим і Мирославою Зваричевською засуджений на 6 років таборів суворого режиму. Звільнений 1971 року. У Львові його не прописали. Тож мусив улаштуватися машиністом на будівництві хімкомбінату в Рівненській області. Працював кочегаром у котельнях

Львова, згодом – психологом на заводі "Кінескоп".

Працював над документами створеної 1976 року Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод (Українська гельсінська група). 1982 року засуджений за ст. 62 ч. 2 і ст. 179 КК УРСР (антирадянська агітація і пропаганда та відмова дати покази у справі І. Кандиби) на 10 років позбавлення волі в таборах суворого режиму та 5 років заслання. Визнаний особливо небезпечним рецидивістом. Звільнений у зв'язку з "перебудовою" 2 липня 1987 року. 1990-го реабілітований.

Один із засновників Народного Руху України за перебудову. Очолював його Секретаріат. Обирався народним депутатом України першого демократичного скликання. Очолював Українську республіканську партію. Один із засновників Республіканської християнської партії (1997), член її Центрального проводу. Обирався головою Української всесвітньої координаційної ради.

Кавалер орденів – Свободи, "За заслуги", Ярослава Мудрого, "За мужність". Останніми роками важко хворів. 15 січня 2013 року Михайла Гориня поховали на Личаківському цвинтарі Львова. Вічна йому пам'ять...

Головний Провід
Конгресу Українських Націоналістів

РОДЕ НАШ КРАСНИЙ

КАРТИНА
З ДІДОВОЇ
ПАМ'ЯТІ

Леся РУПНЯК

– Діду-у-у... – Михайлик явно нудився і шукав собі співрозмовника. На нього від самісінького ранку ніхто не звертав уваги: дорослі готувалися до Святвечора.

Марія ще вдосвіта розпалила в печі дванадцять полін, які протягом останніх дванадцяти днів по одному вносила до хати сушити. В селі вже давно був газ, але піч для випікання хліба вона не дала розвалити.

– Розвалите, як мене не стане, – сердито бубоніла собі під ніс, хоч сама була ініціатором газифікації. – Зручно, тепло, а це я розумію, але хліб на газі пекти не буду. Хліб має бути з печі.

Діти з початку намагалися перелічити мамі, висуваючи за головний аргумент чистоту. Але згодом змирилися, бо й справді не міг зрівнятися магазинний буханець з маминим духмяним пишним і ясним, як сонце, хлібом. Тепер Марія витоплювала піч новим вогнем для різдвяних калачів, вона вже встигла підготувати все необхідне для дванадцяти святвечірніх страв і місила тісто на калачі – струцлі, як їх називали в їхньому селі. На устах у неї цвіла легенька усмішка, а очі, які здавалося пильнували найменшої дрібнички в хаті, насправді були заглиблені в тільки їй відомий світ і видивлялися в ньому щось відоме лише їй одній. Іван любив у такі хвилини спостерігати за дружиною. Здавалося, вся вона окутана якоюсь тайною, якої йому ніколи не збагнути, але яка ціле життя вабила його до неї. Ось і зараз, втомлений, але задоволений, що вдалося все так швидко попорати, він сидів у кріслі й нішком милувався Марією. Але, як любив казати ще його батько, не дав Бог клопоту, лише дав онуки. Михайлик, який довгенько чекав на діда, вже віддано заглядав йому в очі:

– Ну, ді-і-ду, діду-дідусику, де ж ви були так довго?

– Я, дитинко, у стаїні був, – з силою, аж заболіло, відірвав від осяйного Маріного обличчя свою душу, – худібку порав.

– А як це – порав? – за звичкою питати про все на світі, тягне малий.

– Та як, Михайлику. Почистив усе гарненько, притрусив соломкою, щоб корівкам було і тепленько і м'яко, дав їм сінца. Потім ще січки трохи вривав, бо ж не гоже у свята важкої роботи робити.

– То ви вже туди сьогодні не підете?

– Піду, бо треба буде худібці вечерю нести. Бабуся покладе кожної страви по ложці, щоб і корівки Бога хвалили.

– А хіба вони вмійють розмовляти? – зацікавленося малий.

– Сьогодні – вмійють. Два рази в році на Святвечір худібка розмовляє з Богом, розповідає, як їй живеться, може навіть покаржитися на господарів. І тоді цілий рік не матимуть вони ні молока, ні сира, ні масла.

– Ой, як цікаво-о-о. Дідусю, а можу я послухати, як корівки з Богом розмовляють?

– Ні, бо це – таємниця. А хіба ти хотів би, щоб твою розмову з кимось підслухували? Та й не гарно це.

– Шкода! Дідусю, а чому бабуся заборонила мені сьогодні казати "мак"?

Знаєте, – косить хитрим оком у бік Марії, – вона навіть грозила відлупцювати мене вінником, але я втік... і все одно казав.

– Зле ти зробив, Михайлику. "Мак" і справді сьогодні не можна казати, бо з'їдять тебе блохи, і що тоді будеш робити?

– Які блохи? – сміється. – Де ви їх бачили?

– Он у Мурчика або Сірка можуть бути, а тоді й до хати прискачуть.

– Ді-і-іду, – аж заходиться від сміху малий. – Та ж тато і Сіркві і Мурчиківі спеціальні опийники купив. З ними ніякі блохи їм не страшні, хоч сто разів "мак" кажіть, та ми з вами вже й так наговорили.

Закінчення на 8-й стор.

ПРОСТИ І ПРОЩАВАЙ...

5 січня 2013 року на 83-му році життя відійшла у вічність активна учасниця національно-визвольних змагань українського народу, багаторічна політична каторжанка, голова секретаріату Нахімовської організації КУНу місті Севастополі Оксана Покропивна, людина світлого розуму, доброго серця, щедрої душі та працьовитих рук.

Севастопольське міське об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т.Г. Шевченка, севастопольські організації Конгресу Українських Націоналістів, "Братство ОУН-УПА" та Спілки офіцерів України глибоко сумують з приводу смерті колишньої зв'язкової УПА, активної просвітнянки, голови секретаріату КУНу Нахімовського району міста Севастополя, яка протягом усього свого життя жертвовно служила рідному народові.

Арештована рішенням "Особливої наради при МДБ СРСР" за зв'язок з УПА, Оксана Покропивна 25 березня 1949 року була заслана з села Ілавче Тербовлянського району, що на Тернопільщині, на спеціальне поселення в Амурську область. Валячи там віковий ліс, молода дівчина разом з такими ж депортованими молодими українцями не втрачала українського патріотичного духу, не відмовилася від рідної мови і пісні, за що вже на поселенні була засуджена до 25 років таборів. У вину молодій дівчині було висунуте обвинувачення, що вона з друзями під час слідства: "обзивали представителів великого русского народа котами". (Насправді органи радянського правосуддя дівчата називали "катами!").

Але Бог і доля вберегли Оксану Покропивну від смерті та важких хвороб в таборах і на засланні. Реабілітований після смерті Сталіна, радянська влада не дозволила їй повернутися в рідне село, і вона змушена була поселитися спершу в Хабаровському краї, відтак у Мелітополі і, нарешті, в Севастополі. Всюди, де б не проживала пані Оксана, вона вела активну громадську і просвітницьку роботу, була активною просвітнякою, безмежно вірила в Україну і її майбутнє, брала активну участь у героїко-патріотичному вихо-

ванні молодих захисників Української держави.

Поселившись у Севастополі, Оксана Покропивна активно включилася в роботу міського осередку "Просвіти" та Конгресу Українських Націоналістів, активно допомагала представникам місцевих українських патріотичних організацій не тільки словом, але й ділом. Усі, хто знав і працював поряд з нею, цінували й глибоко поважали її за доброту, повсякчасну готовність прийти на допомогу, її внесок у боротьбу за волю України, брали з неї приклад, як з людини, українки, християнки, товариша і мужньої жінки.

Якби довелося прожити життя вдруге, говорила пані Оксана, знову присвятила б його боротьбі за незалежність своєї держави.

Хай українська земля у Севастополі стане для неї пером, а пам'ять про Оксану Покропивну буде вічною!

Від імені друзів і соратників, усіх, хто знав і завжди пам'ятатиме цю світлу людину, висловлюють щире співчуття рідним та близьким покійної:

Севастопольське міське об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т.Г.Шевченка,
Севастопольська організація КУНу,
Севастопольська організація "Братства ОУН-УПА",
Севастопольська організація Спілки офіцерів України

СУМУЄМО

13 січня Україна прощалася з Головою Братства колишніх воєнків 1-ї Української Дивізії "Галичина" Української Національної Армії Василем Тимчієм. Вшанувати спочилого побратима прибули колишні воєнки дивізії з усієї України та з-за кордону, членство Конгресу Українських Націоналістів, ГО "Пам'ять", колеги з нафтогазової галузі в якій покійний пропрацював багато років.

Членство Стрийської районної та міської організацій Конгресу Українських Націоналістів під державними та націоналістичними прапорами, хоругвою Братства дивізійників, священики українських церков та сотні односельців урочисто під сумний спів "Вічна пам'ять" вирушили жалобною ходою до місця поховання. Пустивши сальву в небо, покійному

відали військові почесні. З прощальним словом перед скорботною громадою виступив голова Стрийської районної організації Конгресу Микола Магас. Заступник Голови Конгресу Роман Дідусь разом з головою Стрийської міської організації Ростиславом Гюдем від Головного Проводу КУНу поклали квіти до могили покійного.

Конгрес Українських Націоналістів висловлює щирі співчуття рідним, близьким Василя Тимчія. Пам'ять про нього завжди житиме у наших серцях, спонукаючи до розбудови здобутої його поколінням Української незалежної держави.

РОДЕ НАШ КРАСНИЙ

КАРТИНА
З ДІДОВОЇ ПАМ'ЯТІ

– Ну, й збиточний ти хлопець, – куйовдить дитині білявого чубчика. – Запам'ятай собі, традицій не можна порушувати, бо вони – святі. А порушиш – ніякі ошійники не допоможуть. Ходімо, шибенику, дідуха нести допоможеш.

Але Марія спиняє їх на півдорозі:

– Чекай, Іване, допоможи мені ще павуки розвісити.

– Павуки? Ну й чудасія! – Михайлик аж рота роззявив. Хата сяє чистотою. Ялинка ще від Нового року, як царівна, прибрана, а бабуся – на тобі, павуки... Іван вносить з комори велику коробку і ставить на стіл. Потім виймає дивовижні іграшки з соломи: казкові "ліхтарі" із з'єднаних між собою візерунчатих кубів, ромбів, куль – то власне "павуки", дивоптиці, які розпустили пишні хвости і крила, ангелики і великі шматки солом'яного плетива.

– Що це? Звідки? – зачудовано шепоче малий.

– А це ми з бабусею довгими зимовими вечорами майстрували. Знаєш, Михайлику, – розповідає далі дідусь. – Колиш в Україні не було звичаю ставити на Різдво ялинку.

– І ви її ніколи-ніколи не бачили?

– Я вже бачив. Хоч вдома в нас ялинки не було, а була в "Просвіті". Ми, діти, там мали вистави і новорічну забаву. І дорослі мали виставу і забаву гарну.

– А в хаті? Та ж сумні, певне, були свята без ялиночки?

– Зараз побачимо, чи сумні, – озвалася Марія. – Йди, Михайлику, сядь собі гарненько та будеш дивитися, чи рівненько вішаємо.

Хлопчина сів у крісло й незчужся, як опинився в казці. Бабуся змочила водою візерунчаті килимки і прикріпила їх до шибки. Солома заблищала на світлі, як щире золото. І світлиця вмиг перетворилася у королівські палати. На стінах під самісінькою стелею розсілися жар-птиці – з золотими віями-хвостами, розпущеними крилами. А дідусь Іван уже прилаштовує під люстрою "павука" – це ще одна люстра, зібрана з багатьох малесеньких солом'яних ліхтариків. Всі ліхтарики ажурні, візерунчасті, ніби з золотого дрюта змережані. Раптом Михайлик зауважив, що вони крутяться і навіть тихесенько подзвонюють.

– Як це? – запитав у дідуса, і той без зайвих пояснень зрозумів онука.

– То повітря рухається: від дверей іде холодне, а від пічки і від ламп – тепле, та й ми ходимо – робимо вітер. От "павуки" й крутяться.

– Ух ти! Як гарно, – вирвалося в хлопчика.

– Ну, що, Михайлику, сумне Різдво без ялинки? – сміється бабуся. – У нас, українців, то давній звичай – визолочувати на свята хату соломою. Бо хліб, дитино, цінніший за золото. І наш з тобою обов'язок пам'ятати про це.

– Ходи, Михайлику, дідуха внесемо, бо скоро вже наші посходяться. Тільки вдягнися тепло.

Михайлик встає, як зачарований, і не, відводячи погляду від справді пишного убранства хати, одягає козушок і шапку

та йде за дідусем. На дворі мороз боляче щипає його за вуха, носик і щічки й він швиденько піднімає комір догори. А дідусь уже відчиняє двері до стодоли. І знов Михайлик завмирає з дива на порозі. Посеред току бабуся з дідусем чомусь ще й досі називають так просторе місце на долівці біля входу, хоч тут давно вже ніхто не молотив, – стояло величеське і дуже гарне солом'яне дерево. В основі своїй мало три ніжки-корені. Далі йшов товстий, раз-по-раз обвитий соломою стовбур. Від яко-

го то тут, то там відходили гілки крони, кожна з яких, у свою чергу, розгалужувалася на дрібніші гілочки, які закінчувалися колосками жита, пшениці, вівса, що робило деревце незвичайним і водночас дуже гарним. Прикрашене воно було пучками сухих квітів – васильків, материнки, безсмертника, перев'язаних кольоровими стрічками, і навіть калиною.

– Яке гарне! Як ялиночка! – виривається в дитини. – Дідусю, а звідки воно взялося?

– То і є, онучку, дідух, або, як у нас кажуть, Василь. А ще його називають райдером. Бо в цьому дереві вся будова світу показана. Дивись: оце коріння, ним дерево сягає глибоко під землю і живе між ним усе, що в землі водиться. То називається підземним світом, синку. А ото стовбур, він міцний, грубий. Це наш світ – той, у якому живуть люди. Він показує, що людина мусить бути сильною, витривалою, бо на ній усе тримається. Крона дерева – світ небесний. Тут живуть пташки й Ангели. Це світ краси і духовності, тому він так гарно прибраний. Колись, як були малими твій тато і твоя тітка Ольга, то вони збирали влітку кольорове пір'ячко, що його пташки обронили, і я вечорами робив з того пір'ячка пташок, щоб потім по гілочках крони розсаджувати. А тепер – нема кому, то буде без птахів.

– Я, дідусю, влітку на канікулах до вас приїду і буду збирати пір'ячко, ще й хлопців попрошу. Ми багато назбираємо, а ви навчите нас пташок робити, добре?

– Добре, Михайлику.

– Дідусю, а дідуха такого навчите робити?

– І дідуха навчу, так як мене мій тато навчив, а його – мій дід. Тепер молоді того не розуміють, а колись старі люди оповідали, що як перестануть українці свого звичаю триматися, то перестане їх свята земля-матінка тримати й оберігати. І підуть вони сиротами по світі. А ти знаєш, що нема гірш нікому, як сироті безталанному... І не має значення чи то один чоловік, чи цілий народ. Запам'ятай собі.

– Я буду пам'ятати. І вчитися буду.

Іван насмакував з оберега обережок м'якої отави, вручив малому, сам узняв дідуха:

– Ходім.

Усе, що відбувалося потім, Михайлик уже знав напам'ять. А тому не дуже уважно придивлявся. Тим більше, що в хаті вони вже застали і маму, і тата, і Галінку з Тарасиком, а також тітку Ольгу й дядька Марка з Яринею. Діти відразу почали весело борюкатися на соломі, якою дідусь щедро встелив долівку, наслідувати різних тварин і домашніх птахів, щоб велися в господарстві. Нарешті покликали вечеряти. Спочатку всі помолилися, потім їли дванадцять страв, колядували.

Іван приніс з комори велику восьмикутну зірку – зізду, яку сам змайстрував для онуків. Ззізда трималася на довгому держаку. До того ж її можна було крутити.

– Ну, колядники, в дорогу!

Малеча вмиг посхоплювалася, почали одягатися, швиденько пригадувати віншування.

– Ми що, самі підемо? – недовіжливо запитав Михайлик.

– А хто ж має йти? Сьогодні – лише діти колядують, – відказала Марія.

...Наколядувавшись до хрипоті, діти повернулись додому. Всі уже спали, лише Іван з Марією сиділи при запаленій свічці.

Михайлик тихенько сів собі коло них.

– Змучився, коляднику, змерз? – Марія пригорнула онука до себе.

Іншим разом Михайлик, врадуваний, просив би її щось розповісти. Але не сьогодні. Сьогодні він мусив мати важливу розмову з дідом.

– Гарний Святий вечір, – почав здалека. – Я його ніколи не забуду. Дідусю, а чи вам запам'яталося якесь Різдво, так, на ціле життя?

Настала довга пауза. Михайлик уже почав придивлятися, чи дідусь, бува, не заснув, аж той стиха озвався:

– Я, Михайлику, як мав тринадцять років, то вже воював – був бійцем армії УПА. Ворога бив на рівні з дорослими, ходив у розвідку. А вечорами плакав, згадуючи батьків, яких вивезли в Сибір, молодших братиків і сестричку, яких розібрали добрі люди. Особливо тужив у свята, які наша мама вміла так гарно організувати, бо добре знала всі звичаї, і в нас завжди збиралася вся родина. Таких, як я, малолітніх вояків, серед нас було кілька. І ось перед Різдвом наша група дістала розказ відійти в ліси. Впали великі сніги, і ми дуже змучилися, заки дійшли до цілі. Я вже ледве ноги волів і хотів лише одного – спати. Аж ось вийшли на дуже затишну, густо обступлену з усіх боків деревами галявину, а посеред неї стояла прикрашена ялинка. Ми, хлопчата, вважали себе загартованими бійцями, але при тім усі розплакалися. Сльози самі лилися рікою, бо ми згадували найближчих, найдорожчих людей.

Потім спустилися в крівики, де була святкова вечеря... Вранці, ледь благословилося на світ, вже знов були коло ялинки. Пізніше я довідався, що командир спеціально відправив туди бійців, щоб організували дітям свято. А іграшки вони майстрували потай від нас у короткі відпочинкові хвилини. Хто – з соломи, хто – з прутиків, але всі – з любов'ю, бо в кожного залишився вдома хтось такий, за ким особливо тужила душа. Мені й досі здається, що в житті не бачив гарнішої ялинки.

...Михайлик сидів тихесенько, перед очима йому стояла картина з дідової пам'яті. Раптом озвався знову, але, за своєю звичкою, вже про щось інше:

– Діду, а чому бабуся сказала, що на Святий вечір ходять колядувати тільки діти?

– Бо, за повір'ям, у той вечір дорослим взагалі не варто на вулицю виходити. Там порядкують відьми. А до дітей вони права не мають. То діти розганяють їх колядою.

– Диви-и-и, – протягнув Михайлик. – Як у Гоголя. Я читав. Він так класно придумав.

– То, синку, не Гоголь придумав, а він сам у народі навчився і записав, щоб і інші пам'ятали і вчилися. Давай уже спатоньки будемо.

Світало. Разом з сонцем до хати заходило Різдво.

Леся РУПНЯК

Закінчення. Початок на 7-й стор.

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО

Без будь-яких виключень...
Виступ брехливого демагога...
Без діла не заходити...
Зажиточні люди...
Небагаточисельні протести...
В остаточному рахунку...
Заточити в тюрму...
Сили збігають...
Здійснили злочин...
Підприємство задіяне
у великих програмах...
Фактично існуючі відносини...
Об'єднуючий з'їзд...
Прохолоджуючі напої...
В залежності від віку...
Від нічого робити...
В той же час їхали селом...
І тому подібне...
Легкий на помині...
Видання розраховане для
соціальних працівників...
По згоді сторін...

ПРАВИЛЬНО

Без жодних винятків...
Виступ демагога...
Без потреби не заходити (не турбувати)...
Зажиточні люди...
Нечисленні протести...
У кінцевому підсумку...
Ув'язнити...
Сили вичерпуються...
Скоїли злочин...
Підприємство залучене
до великих програм...
Реальні відносини...
Об'єднаний з'їзд...
Освіжні (прохолодні) напої...
Залежно від віку...
Знічев'я...
Саме тоді їхали селом...
І таке інше (тощо)...
Про вовка помовка, а вовк тут...
Видання розраховане
на соціальних працівників...
За згодою сторін...

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **"Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв"** можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru

Видавець Конгрес Українських
Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національ-
ного товаровиробника. За достовірність рек-
лами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє точ-
ку зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не поверта-
ються. Листування лише на сторінках газети.